

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту історії, права та міжнародних відносин

Ю.В. Подрез

«01» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією НН інституту історії, права та міжнародних відносин

«31» серпня 2021 р.

Голова Моцак С.І., кандидат педагогічних наук, доцент

Розробник:

Апаров А.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права та методики викладання правознавства

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та методики викладання правознавства

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Іваній", is written over a horizontal line.

О.М. Іваній

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
2-й		
Семестр		
4-й		
Лекції		
26 год.		
Практичні, семінарські		
28 год.		
Лабораторні		
0 год.		
Самостійна робота		
94 год.		
Консультації:		
2 год.		
Загальна кількість годин – 150		Вид контролю: екзамен

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Загальною метою викладання та вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» є засвоєння студентами понятійно-термінологічного апарату та основних положень дисципліни, що пропонується до вивчення, а також умінь розвивати конкретну тему, аналізувати і узагальнювати ключові аспекти, вирішувати конкретні ситуації у відповідності до положень чинного законодавства.

Зазначене предметно стосується сфери правового регулювання суспільних відносин, що пов'язана з адміністративно-правовим

забезпеченням органами виконавчої влади та місцевого самоврядування належного й необхідного рівня реалізації, охорони та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних й юридичних осіб у виконавчо-розпорядчій (адміністративно-управлінській) сфері відносин, а також стосовно процесу державного та самоврядного управління сферами соціально-економічного й адміністративно-політичного розвитку й охорони громадського порядку.

На забезпечення досягнення означеної мети вивчення навчальної дисципліни та відповідно до змісту цієї програми, а також інших програмних документів навчально-методичного характеру, спрямовані навчально-освітні заходи, що пов'язані з проведенням лекційних, практичних (семінарських) занять та виконання студентами самостійної роботи, що в цілому передбачає донесення студентам науково-теоретичних і практичних знань з навчальної дисципліни, набуття ними навичок практичної реалізації положень чинного законодавства, розвиток у студентів розумової діяльності й розширення їх світогляду тощо.

При викладанні курсу згідно з вимогами освітньо-професійної програми ставляться наступні завдання:

- надати студентам теоретичні знання щодо правового регулювання суспільних відносин нормами адміністративного права та нормами національного законодавства України, а також деяких інших держав;
- продемонструвати студентам в теоретичній та практичній площинах основні способи реалізації (використання/застосування) адміністративно-правових норм, а також основні юрисдикційні та неюрисдикційні способи й засоби захисту порушених прав, свобод та інтересів у відповідній сфері;
- навчити студентів застосовувати набуті знання з метою належного юридичного забезпечення сфери адміністративних правовідносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних (фахових) компетентностей** спеціальності:

СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 9. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

СК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Об'єктивні передумови для вивчення дисципліни пов'язані з комплексом державно-управлінських та нормативно-творчих процесів формування організованого устрою адміністративно-управлінської та адміністративно-правової реальності суспільного буття української нації. Зазначене, зокрема, стосується площини удосконалення суверенної та демократичної державності й ринкової економіки України; формування демократичних механізмів управлінсько-владного забезпечення державо-будівних процесів; ускладнення відносин в адміністративно-управлінській сфері у зв'язку з розширенням змістовних параметрів правосуб'єктної складової суспільних відносин; розвитку диспозитивності у питаннях управління та регулювання явищами державно-правової реальності; забезпечення державою соціальної орієнтації соціально-економічного прогресу української державності, потужних реформаційних процесів правового поля та деяких інших обставин.

Відзначене в цілому зумовлює нагальну потребу у підвищенні вимог до різногалузевих фахівців з правознавства щодо знань адміністративного права, у т.ч. стосовно усього комплексу наявних дискусійних і проблемних питань цих галузей.

У процесі та за результатами опанування матеріалу навчальної дисципліни студенти повинні ретельно розглянути та з'ясувати сутність і структуру системи адміністративного права, а також наявні дискусійні й проблемні питання.

Навчальна дисципліна взаємопов'язана з науково-теоретичними розробками інших як загальних навчальних дисциплін, так і профільно-галузевих (конституційного, господарського, цивільного, фінансового, та деяких інших галузей права й законодавства).

3. Результати навчання за дисципліною

<p>Соціально-гуманітарна ерудованість</p>	<p>ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.</p> <p>ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми</p> <p>ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою</p>
--	---

	<p>обґрунтованістю.</p> <p>ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.</p>
<p>Дослідницькі навички</p>	<p>ПРН 7. Скласти та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.</p> <p>ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин</p> <p>ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p>
<p>Комунікація</p>	<p>ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.</p> <p>ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.</p> <p>ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.</p>
<p>Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій</p>	<p>ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p> <p>ПРН 18. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.</p>
<p>Праворозуміння</p>	<p>ПРН 19. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.</p> <p>ПРН 20. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.</p> <p>ПРН 21. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p>
<p>Правозастосування</p>	<p>ПРН 23. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.</p>

	<p>ПРН 24. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p> <p>ПРН 25. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p> <p>ПРН 26. Визначати перспективи звернення до ЄСПЛ. Готувати проект заяви до ЄСПЛ</p>
--	---

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумуляція (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Під час складання екзамену здійснюється тиражування індивідуальних завдань згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Екзамен проводиться в усній або письмовій формі за умови попередньої підготовки студента.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS, то відповідні відомості наведені у цій програмі.

Шкала ECTS	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	<p>Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях.</p> <p>Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних випадках, може аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь.</p> <p>Знає сучасні технології та методи з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються.</p>

	Студент розкриває питання, що стосується дисципліни яка вивчається, та не виходить за рамки об'єму матеріалу передбаченого робочою програмою; проявляє впевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.
В	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.
С	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань, та дати правильні відповіді про зміну результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення для практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань в межах дисципліни, що вивчається.
Д	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.
Е	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни. Виконання практичних / контрольних та інших завдань роботи значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими

	дисциплінами.
F	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі екзамену/заліку.
FX	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.

Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота															Разом	Іспит	Сума
М	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	М	Т	Т	Т	Т	Т	Т			
1	2	3	4	5	6	7	8	2	10	11	12	13	14	15			
Т								Т									
1								9									
Модуль 1															35	25	100
4	6	3	4	3	5	4	6										
Модуль 2																	
								4	5	6	6	5	6	8	40		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній

освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravovabaza>).

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання, отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі, індивідуальному завданню, які передбачені цією робочою програмою.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Ідентифікація та облік знань студентів проводиться, як правило, під час практичних (семінарських) занять з конкретних тем, а також під час складання іспиту.

Облік успішності враховує як ступінь підготовленості до практичних занять (в рамках опрацювання студентом лекційного матеріалу, відповідних нормативно-правових та інших актів і літератури; виконання самостійної роботи студентом), так і активність студента під час обговорення питань, розв'язання різного роду правових завдань і тестів.

Формами контролю є: поточний, проміжний та семестровий (підсумковий).

Здійснення поточного контролю забезпечується під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента. Формами проведення поточного контролю є: усне опитування студентів; написання й перевірка доповідей та рефератів; виступ з доповідями та рефератами; підготовка презентацій та їх захист; написання статей наукового характеру; вирішення практичних завдань (у т.ч. ситуаційних), тестів; організація проведення ділових ігор тощо.

Проміжний контроль відбувається у вигляді модульних контрольних робіт, що проводяться в письмовій формі та передбачають вирішення студентами контрольних завдань: надання відповідей на контрольні питання, вирішення (розв'язання) задач та тестів. Завдання для модульних контрольних робіт добираються в межах програмного матеріалу, що складає зміст відповідного модулю, згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Семестровий (підсумковий) контроль відбувається у вигляді екзамену. При цьому враховуються результати оцінювання поточної роботи студентів.

Прозорість та відкритість окресленої системи контролю забезпечується шляхом попереднього ознайомлення студентів з цією системою.

Зокрема, студент повинен:

- мати чітке загальне уявлення про теоретичні та практичні правові проблеми в рамках тематики дисципліни;

- знати базовий матеріал, що опановується під час лекційних та семінарських занять, а також віднесений на самостійне опрацювання (самостійна робота);

- володіти навичками оперування базовим матеріалом та нормативно-правовими, літературними й іншими джерелами, а також уміннями їх використовувати в інших дисциплінах та на практиці;

- вміти аналізувати ситуації та проблеми, що виникають у правовій діяльності, та знаходити можливі правові шляхи їх вирішення.

Додатково засобами та методами оцінювання й демонстрування результатів навчання можуть бути: тести, проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, інші види індивідуальних/групових завдань тощо.

6. Програма навчальної дисципліни

Інформаційно-програмний зміст дисципліни «Адміністративне право» має наступний вигляд:

Модуль 1

Тема 1. Вступ до адміністративного права

1. Системоутворюючі фактори адміністративного права.
2. Предмет адміністративного права.
3. Метод адміністративного права.
4. Адміністративно-правові норми.
5. Становлення та розвиток адміністративного права.
6. Адміністративне право як галузь права.
7. Адміністративне право як наука.
8. Адміністративне право як навчальна дисципліна.

Тема 2. Джерела (форми) адміністративного права. Адміністративне законодавство

1. Поняття та види форм (джерел) адміністративного права.
2. Адміністративне законодавство України: поняття, ознаки, система, стан та перспективи розвитку.

3. Нормативно-правовий акт – основна форма (джерело) адміністративного права.
4. Міжнародні договори.
5. Судові рішення як джерела адміністративного права та акти тлумачення норм права.
6. Неформалізовані джерела адміністративного права.

Тема 3. Адміністративні правовідносини та публічне адміністрування

1. Правовий режим адміністративно-правового регулювання.
2. Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади.
2. Адміністративно-правові норми та адміністративні правовідносини.
3. Структура та види адміністративно-правових відносин.
4. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративних правовідносин.
5. Суб'єктний склад адміністративних правовідносин.

Тема 4. Суб'єктний склад адміністративного права

1. Загальні положення адміністративної правосуб'єктності суб'єктів адміністративного права.
2. Поняття суб'єктів публічного адміністрування.
3. Групи суб'єктів публічного адміністрування.
4. Поняття приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права.

Тема 5. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права

1. Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права.
2. Адміністративно-правовий статус громадян України, іноземців, осіб без громадянства, фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб.
3. Загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватних осіб.
4. Суб'єктивне публічне право приватних осіб.
5. Правова характеристика суб'єктивних публічних прав приватних осіб.

Тема 6. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування

1. Загальна характеристика суб'єкта публічного адміністрування.
2. Групи та повноваження суб'єктів публічного адміністрування.
3. Поняття та рівні органів виконавчої влади в Україні.
4. Президент України в системі адміністрування виконавчої влади.

5. Кабінет Міністрів України в системі адміністрування виконавчої влади.
6. Система центральних органів виконавчої влади.
7. Місцеві державні адміністрації.
8. Органи місцевого самоврядування України.

Тема 7. Інструменти публічного адміністрування

1. Поняття та види інструментів публічного адміністрування.
2. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування.
3. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування.
4. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування.
5. Інші інструменти публічного адміністрування.

Тема 8. Адміністративні послуги та адміністративні договори

1. Поняття адміністративної послуги.
2. Класифікація адміністративних послуг.
3. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.
4. Порядок надання адміністративних послуг.
5. Поняття та класифікаційні види адміністративних договорів.
6. Правовий порядок укладання та виконання адміністративних договорів.

Модуль 2

Тема 9. Адміністративні процедури та адміністративні провадження

1. Поняття та класифікація адміністративних проваджень.
2. Загальні засади правового регулювання адміністративних проваджень.
3. Адміністративні процедури як самостійний вид адміністративних проваджень.
4. Правове регулювання та кодифікація адміністративних процедур.
5. Види адміністративних процедур (реєстраційні процедури, дозвільні процедури, інспекційні процедури, процедури щодо притягнення до адміністративної відповідальності, процедури за заявою особи).

Тема 10. Захист прав, свобод і законних інтересів приватних осіб у сфері адміністративного права

1. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
2. Види інструментів захисту особи.
3. Медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок.

4. Адміністративне оскарження.
5. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.

Тема 11. Адміністративно-правова відповідальність

1. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності.
2. Поняття, ознаки та юридичний склад адміністративного правопорушення.
3. Адміністративні стягнення.
4. Правовий порядок та загальні засади притягнення до адміністративної відповідальності.

Тема 12. Основи адміністративного процесу

1. Адміністративна юстиція як інструмент захисту прав особи.
2. Завдання адміністративного судочинства.
3. Система адміністративних судів.
4. Принципи адміністративного судочинства.
5. Юрисдикція адміністративних судів.
6. Адміністративний позов та способи адміністративно-судового захисту.
7. Правовий порядок здійснення адміністративного судочинства.

Тема 13. Адміністративне управління у сфері економіки

1. Економіка як об'єкт адміністративно-правового регулювання.
2. Суб'єкти публічного управління у сфері економіки.

Тема 14. Адміністративне управління соціально-культурною сферою

1. Управління у сфері культури.
2. Управління у сфері освіти та науки.
3. Управління у сфері молоді та спорту.
4. Управління у сфері охорони здоров'я населення.
5. Управління у сфері соціальної та інформаційної політики.

Тема 15. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою

1. Управління у сфері закордонних справ.
2. Управління у сфері оборони держави.

3. Управління у сфері національної безпеки.
4. Управління у сфері внутрішніх справ.
5. Управління у сфері юстиції.

7. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		Л	С	С.Р.
1	2	3	4	5
Тема 1. Вступ до адміністративного права	14	2	2	10
Тема 2. Джерела (форми) адміністративного права. Адміністративне законодавство	14	2	2	10
Тема 3. Адміністративні правовідносини та публічне адміністрування	14	2	2	10
Тема 4. Суб'єктний склад адміністративного права	12	2	2	8
Тема 5. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права	12	2	2	8
Тема 6. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування	12	2	2	8
Тема 7. Інструменти публічного адміністрування	12	2	2	8
Тема 8. Адміністративні послуги та адміністративні договори	12	2	2	8
Разом за модулем 1	102	16	16	70
Тема 9. Адміністративні процедури та адміністративні провадження	6	-	2	4
Тема 10. Захист прав, свобод і законних інтересів приватних осіб у сфері адміністративного права	8	2	2	4
Тема 11. Адміністративно-правова відповідальність	8	2	2	4
Тема 12. Основи адміністративного процесу	4	-	-	4
Тема 13. Адміністративне управління у сфері економіки	8	2	2	4
Тема 14. Адміністративне управління	6	2	2	2

соціально-культурною сферою				
Тема 15. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою	6	2	2	2
Разом за модулем 2	46	10	12	24
Усього годин	148	26	28	94
Консультації	2			

Теми та план практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до адміністративного права	2
2	Джерела (форми) адміністративного права. Адміністративне законодавство	2
3	Адміністративні правовідносини та публічне адміністрування	2
4	Суб'єктний склад адміністративного права	2
5	Приватна особа як суб'єкт адміністративного права	2
6	Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування	2
7	Інструменти публічного адміністрування	2
8	Адміністративні послуги та адміністративні договори	2
9	Адміністративні процедури та адміністративні провадження	2
10	Захист прав, свобод і законних інтересів приватних осіб у сфері адміністративного права	2
11	Адміністративно-правова відповідальність	2
12	Адміністративне управління у сфері економіки	2
13	Адміністративне управління соціально-культурною сферою	2
14	Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою	2
	Усього годин	28

Теми та план самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до адміністративного права	10
2	Джерела (форми) адміністративного права. Адміністративне законодавство	10
3	Адміністративні правовідносини та публічне адміністрування	10
4	Суб'єктний склад адміністративного права	8
5	Приватна особа як суб'єкт адміністративного права	8
6	Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування	8
7	Інструменти публічного адміністрування	8
8	Адміністративні послуги та адміністративні договори	8
9	Адміністративні процедури та адміністративні провадження	4
10	Захист прав, свобод і законних інтересів приватних осіб у сфері адміністративного права	4
11	Адміністративно-правова відповідальність	4
12	Основи адміністративного процесу	4
13	Адміністративне управління у сфері економіки	4
14	Адміністративне управління соціально-культурною сферою	2
15	Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою	2
	Усього годин	94

8. Питання для підсумкового контролю

1. Правова характеристика системоутворюючих факторів адміністративного права.
2. Предмет адміністративного права.
3. Метод адміністративного права.
4. Адміністративно-правові норми.
5. Становлення та розвиток адміністративного права.
6. Адміністративне право як галузь права.
7. Адміністративне право як наука.
8. Адміністративне право як навчальна дисципліна.
9. Поняття та види форм (джерел) адміністративного права.

10. Адміністративне законодавство України: поняття, ознаки, система, стан та перспективи розвитку.
11. Нормативно-правовий акт – основна форма (джерело) адміністративного права.
12. Міжнародні договори.
13. Судові рішення як джерела адміністративного права та акти тлумачення норм права.
14. Неформалізовані джерела адміністративного права.
15. Правовий режим адміністративно-правового регулювання.
16. Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади.
17. Адміністративно-правові норми та адміністративні правовідносини.
18. Структура та види адміністративно-правових відносин.
19. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративних правовідносин.
20. Суб'єктний склад адміністративних правовідносин.
21. Загальні положення адміністративної правосуб'єктності суб'єктів адміністративного права.
22. Поняття суб'єктів публічного адміністрування.
23. Групи суб'єктів публічного адміністрування.
24. Поняття приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права.
25. Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права.
26. Адміністративно-правовий статус громадян України, іноземців, осіб без громадянства, фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб.
27. Загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватних осіб.
28. Суб'єктивне публічне право приватних осіб.
29. Правова характеристика суб'єктивних публічних прав приватних осіб.
30. Загальна характеристика суб'єкта публічного адміністрування.
31. Групи та повноваження суб'єктів публічного адміністрування.
32. Поняття та рівні органів виконавчої влади в Україні.
33. Президент України в системі адміністрування виконавчої влади.
34. Кабінет Міністрів України в системі адміністрування виконавчої влади.
35. Система центральних органів виконавчої влади.
36. Місцеві державні адміністрації.
37. Органи місцевого самоврядування України.
38. Поняття та види інструментів публічного адміністрування.

39. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування.
40. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування.
41. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування.
42. Інші інструменти публічного адміністрування.
43. Поняття адміністративної послуги.
44. Класифікація адміністративних послуг.
45. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.
46. Порядок надання адміністративних послуг.
47. Поняття та класифікаційні види адміністративних договорів.
48. Правовий порядок укладання та виконання адміністративних договорів.
49. Поняття та класифікація адміністративних проваджень.
50. Загальні засади правового регулювання адміністративних проваджень.
51. Адміністративні процедури як самостійний вид адміністративних проваджень.
52. Правове регулювання та кодифікація адміністративних процедур.
53. Види адміністративних процедур (реєстраційні процедури, дозвільні процедури, інспекційні процедури, процедури щодо притягнення до адміністративної відповідальності, процедури за заявою особи).
54. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
55. Види інструментів захисту особи.
56. Медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок.
57. Адміністративне оскарження.
58. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.
59. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності.
60. Поняття, ознаки та юридичний склад адміністративного правопорушення.
61. Адміністративні стягнення.
62. Правовий порядок та загальні засади притягнення до адміністративної відповідальності.
63. Адміністративна юстиція як інструмент захисту прав особи.
64. Завдання адміністративного судочинства.
65. Система адміністративних судів.
66. Принципи адміністративного судочинства.
67. Юрисдикція адміністративних судів.

68. Адміністративний позов та способи адміністративно-судового захисту.
69. Правовий порядок здійснення адміністративного судочинства.
70. Економіка як об'єкт адміністративно-правового регулювання.
71. Суб'єкти публічного управління у сфері економіки.
72. Управління у сфері культури.
73. Управління у сфері освіти та науки.
74. Управління у сфері молоді та спорту.
75. Управління у сфері охорони здоров'я населення.
76. Управління у сфері соціальної та інформаційної політики.
77. Управління у сфері закордонних справ.
78. Управління у сфері оборони держави.
79. Управління у сфері національної безпеки.
80. Управління у сфері внутрішніх справ.
81. Управління у сфері юстиції.
82. Суб'єкти публічного управління у сфері освіти та науки.
83. Суб'єкти публічного управління у сфері молоді та спорту.
84. Суб'єкти публічного управління у сфері охорони здоров'я населення.
85. Суб'єкти публічного управління у сфері соціальної та інформаційної політики.
86. Суб'єкти публічного управління у сфері закордонних справ.
87. Суб'єкти публічного управління у сфері оборони держави.
88. Суб'єкти публічного управління у сфері національної безпеки.
89. Суб'єкти публічного управління у сфері внутрішніх справ.
90. Суб'єкти публічного управління у сфері юстиції.

9. Рекомендовані джерела інформації

1.1. Нормативно-правові та інші акти:

А. Загальні/базові акти (міжнародні акти, законодавчі акти, акти Президента України та акти Кабінету Міністрів України):

1. Конституція України.
2. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом 2014 року.
3. Господарський кодекс України.
4. Цивільний кодекс України.
5. Митний кодекс України.
6. Податковий кодекс України.
7. Кодекс торговельного мореплавства України.
8. Повітряний кодекс України.

9. Господарський процесуальний кодекс України.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
11. Цивільний процесуальний кодекс України.
12. Земельний кодекс України.
13. Водний кодекс України.
14. Лісовий кодекс України.
15. Кодекс України про надра.
16. Кодекс адміністративного судочинства України.
17. Кодекс законів про працю України.
18. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. № 1906-IV.
19. Закон України «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 р. № 1543-XII.
20. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15 травня 2003 р. № 755-IV.
21. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 р. № 3166-VI.
22. Закон України «Про національний банк України» від 20 травня 1999 р. № 679-XIV.
23. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV.
24. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11 вересня 2003 р. № 1160-IV.
25. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 р. № 794-VII.
26. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01 липня 2010 р. № 2404-VI.
27. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 р. № 4572-VI.
28. Закон України «Про Державну програму економічного і соціального розвитку України на 2010 рік» від 20 травня 2010 р. № 2278-VI.
29. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01 липня 2010 р. № 2411-VI.
30. Закон України «Про державні цільові програми» від 18 березня 2004 р. № 1621-IV.
31. Закон України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» від 03 березня 1998 р. № 147/98-ВР.
32. Закон України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 р. № 185-V.

33. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09 квітня 1999 р. № 586-XIV.

34. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01 липня 2010 р. № 2411-VI.

35. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 р. № 2453-VI.

36. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 16 жовтня 1996 р. № 422/96-ВР.

37. Закон України «Про третейські суди» від 11 травня 2004 р. № 1701-IV.

38. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24 лютого 1994 р. № 4002-XII.

39. Закон України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 р. № 606-XIV.

40. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26 листопада 1993 р. № 3659-XII.

41. Декрет КМУ «Про систему валютного регулювання та валютного контролю» від 19 лютого 1993 р. № 15-93.

42. Указ Президента України «Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України» від 31 травня 2011 року № 634/2011.

43. Указ Президента України «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» від 06 квітня 2011 р. № 395/2011.

44. Указ Президента України «Про затвердження Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України» від 31 травня 2011 р. № 633/2011.

45. Указ Президента України «Про Положення про Міністерство фінансів України» від 8 квітня 2011 р. № 446.

46. Указ Президента України «Про Положення про Державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів» від 13 квітня 2011 р. № 465/2011.

47. Указ Президента України «Про затвердження Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» від 10 вересня 2014 р. № 715/2014.

48. Указ Президента України «Про затвердження Положення про Державну службу інтелектуальної власності України» від 8 квітня 2011 р. № 436/2011.

49. Указ Президента України «Про Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України» від 8 квітня 2011 року № 439/2011.

50. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» від 28 грудня 1992 року № 731.

51. Постанова Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 10 вересня 2014 р. № 442.

52. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції» від 21 січня 2015 р. № 17.

53. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України» від 30 квітня 2014 р. № 197.

54. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі» від 20 серпня 2014 р. № 459.

55. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України» від 20 серпня 2014 р. № 375.

56. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання Міністерства юстиції» від 31 березня 2015 р. № 150.

57. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу інтелектуальної власності України» від 19 листопада 2014 р. № 658.

58. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України» від 9 липня 2014 р. № 294.

59. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання Державної реєстраційної служби» від 13 липня 2011 р. № 816 року.

60. Постанова Кабінету Міністрів України «Про створення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України» від 22 січня 1996 р. № 118 (в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2005 р. № 499).

61. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження рекомендаційних переліків структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій» від 18 квітня 2012 р. № 606.

62. Постанова Кабінету Міністрів України «Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій» від 12 березня 2005 р. № 179.\

1.2. Літературні джерела:

А. Базові/навчально-методичні (підручники, посібники, монографії):

1. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй та ін.]. – Вид. 6-те, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 квіт. 2021 р. – Харків : Право, 2021. – 196 с.
2. Біла-Тіунова Л.Р. Публічна служба. Навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання). Одеса : ОЮА, 2019.
3. Бурбика М.М., Солонар А.В., Янішевська К.Д. Адміністративне право України. Навчальний посібник. Суми: Мрія, 2015. 358 с.
4. Комзюк А.Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. Адміністративний процес України: навч. посіб. – К.: Прецедент, 2007. – 531с.
5. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади монографія / Ю. П. Битяк. – Х. : Право, 2005. – 304 с.
6. 2. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Вид. Дім «Ін-Юре», 2002. – 668 с.
7. Демократичні засади державного управління та адміністративне право: Монографія / [Кол. авт.: Шемшученко Ю.С., Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф., Кресіна І. О. Нагребельний В. П. та ін.]; за заг. ред. д.ю.н. В. Б. Авер'янова. – К.: Видавництво «Юридична думка», 2010. – 496 с.
8. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / [В. Б. Авер'янов, В. А. Дерещ, А. М. Школик та ін.] ; за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Юстініан, 2007. – 288 с.
9. Мельник Р.С. Система адміністративного права України : монографія / Р.С.Мельник. – Х. : Вид-во Харківського національного університету внутрішніх справ, 2010. – 398 с.
10. Погребняк С. П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика) : монографія / С. П. Погребняк. – Х. : Право. – 240 с.
11. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / [В. Б. Авер'янов, М. А. Бояринцева, І. А. Кресіна та ін.] ; за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Наук. думка, 2007. – 588 с.
12. Тимощук В. П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії : Монографія. – К.: «Консус-Ю», 2010. – 296 с.
13. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: навчальний посібник. – К.: Атіка, 2007. – 624 с.
14. Коломоєць Т.О., Гулевська Г.Ю. Адміністративне право України: навчальний посібник. – К.: Істина, 2008. – 2016 с.

15. Н. И. Матузов, А. В. Малько. Теория государства и права: Підручник (изд. стереотипное). – Юристъ, 2004 – 269 с.

16. Смолин Г. В. Державне регулювання господарської діяльності: курс лекцій / Г. В. Смолин. – Л.: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 528 с.

17. Центральний банк та грошово-кредитна політика: Підручник / Кол. авт.: А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна, М. І. Савлук та ін.; За ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза і канд. екон. наук, доц. М. Ф. Пуховкіної. – К.: КНЕУ, 2005. – 556 с.

18. Вавженчук С.Я. Конституційні основи розвитку виконавчої влади в Україні: Монографія. – К.: Атіка, 2011. – 216 с.

Б. Науково-дослідні роботи (дисертації, автореферати дисертацій):

1. Апаров А. М. Правове забезпечення фінансового контролю діяльності органів влади : автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 /Апаров Андрій Миколайович ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2009. – 20 с.

2. Апаров А. М. Адміністративно-процесуальне право: стан та перспективи розвитку: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 /Апаров Андрій Миколайович ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2015. 40 с.

3. Безпалова О.І. Адміністративно-правовий механізм реалізації правоохоронної функції держави: монографія. – Х.: ХНУВС, 2014. – 544с.

4. Кабанов П. А. Карательная функция в системе функций юридической ответственности : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук / П. А. Кабанов. – Казань : КГУ, 2005.

5. Соколова І. О. Правовий режим: поняття, особливості, різновиди. Автореферат дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 – Харків, 2011. – 20 с.

10. Інформаційні інтернет-ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/>
2. <http://www.president.gov.ua/>
3. <http://www.kmu.gov.ua/>
4. <http://www.me.gov.ua/>
5. <https://minjust.gov.ua/>
6. <http://www.minfin.gov.ua/>
7. <http://mfa.gov.ua/>
8. <http://www.dkrp.gov.ua/>
9. <http://www.ucci.org.ua/>
10. <http://vgsu.arbitr.gov.ua/>
11. <http://www.scourt.gov.ua/>
12. <http://court.gov.ua/>
13. <http://www.reyestr.court.gov.ua/>